

TARKASTUSLAUTAKUNNAN KOOSTE VALTUUSTOKAUDEN 2013 – 2016 TÄRKEIMMISTÄ TAPAHTUMISTA

Konsernihallinto

Raisio 40 vuotta

Vuoden 2014 aikana järjestettiin paljon erilaisia tapahtumia. Juhlavuoden kunniaksi valmistui Anne Pentin tekemä Raisio 40 vuotta – juhlakirja. Altti Koivisto ja Kai Viertola esittivät valtuustolle Raision kuvamatkan.

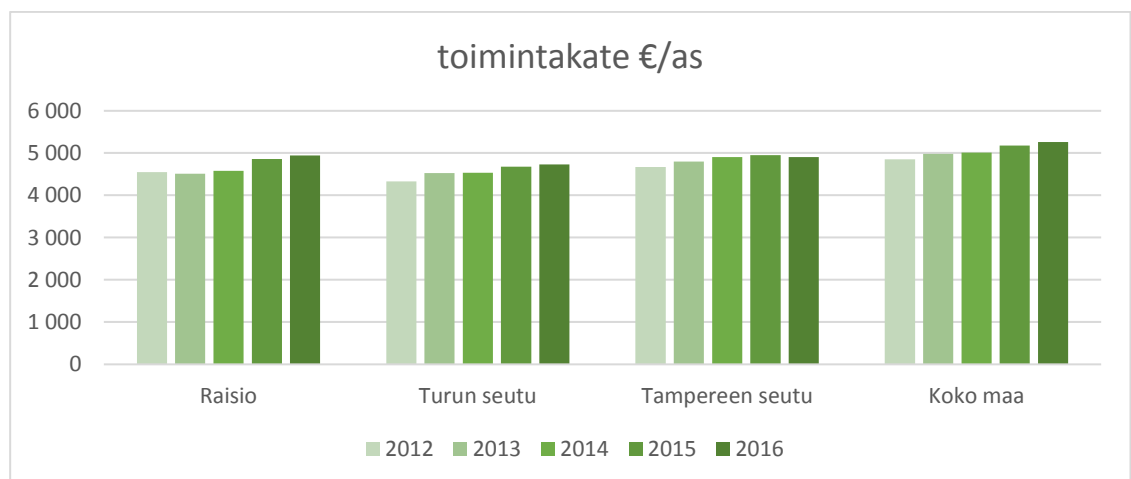
Raision kaupungin taloudellisen tilanteen kehitys vuosina 2012 – 2016

Raision kaupungin talouden kehitystä tarkastellaan seuraavassa keskeisten kuntataloutta kuvaavien tunnuslukujen valossa. Vertailuryhmiksi on valittu Turun seudun¹ kunnat ja Tampereen seudun² kunnat. Lisäksi vertailu esitetään koko maan kuntien osalta.

Tavoitteena on kuvata Raision kaupungin talouden kehitykseen liittyviä tunnusomaisia piirteitä ja erityisesti miltä osin ne mahdollisesti poikkeavat vertailuryhmien kehityksestä. Vertailussa ja arvioinnissa tukeudutaan valittuihin yleisesti käytettyihin tunnuslukuihin. Yksityiskohtaisemman ja syvällisen analyysin tekeminen edellyttäisi perusteellisen erillisselvityksen laatimista.

Toimintakulujen kehitys

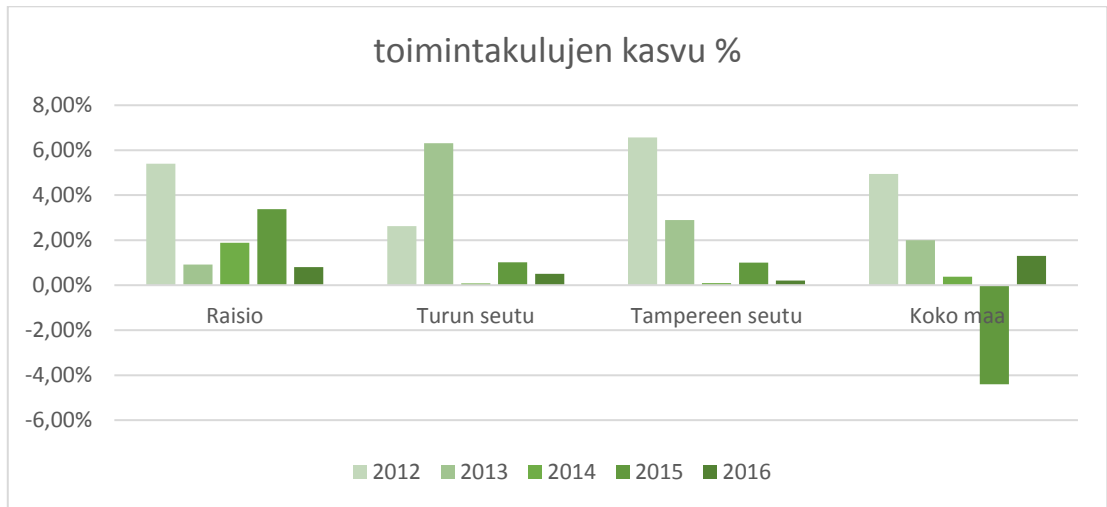
Raision kaupungin toiminnan nettomenojen (toimintakate) kasvu oli tarkastelujakson alkupuolella (2012 – 2014) hyvin vähäistä. Tähän vaikuttivat merkittävät menojen säästötoimet (mm. lomautukset) ja muut talouden tasapainottamistoimenpiteet. Asukaskohtaiset menot alenivatkin vuonna 2014 Turun seudun kuntien tasolle. Vuosina 2015 – 2016 menotaso kuitenkin nousi Turun seudun kuntien yläpuolelle. Turun seudun kuntien asukaskohtaiset toimintamenot ovat yleisesti olleet pienemmät kuin Tampereen seudulla ja maassa keskimäärin.

¹ Kaarina, Lieto, Naantali, Paimio ja Rusko

² Ylöjärvi, Tampere, Nokia, Kangasala, Lempäälä, Pirkkala, Hämeenkyrö, Orivesi, Vesilahti.

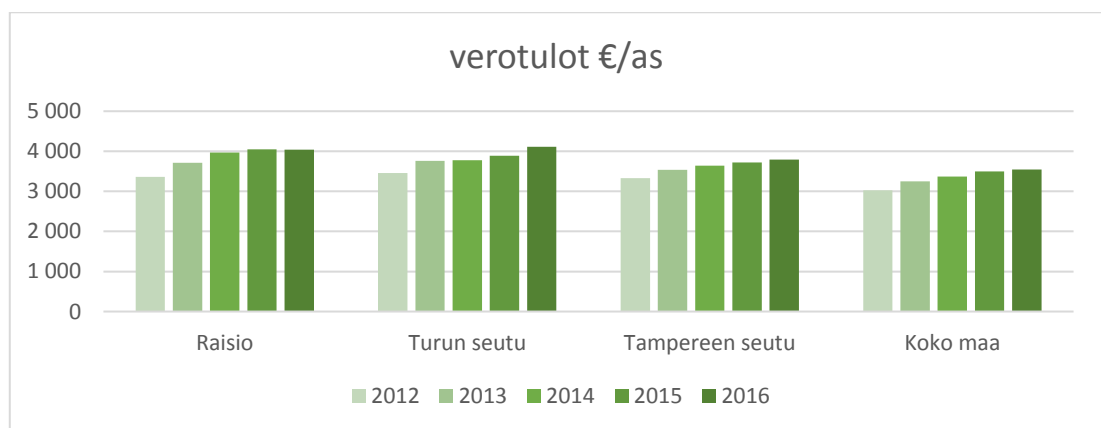
Toimintakulujen muutokselle ovat tyypillisiä suuret vuosivaihtelut ja myös erot vertailuryhmien välillä.³ Vuosina 2014 ja 2015 toimintakulujen kasvu oli Raisiossa jonkin verran nopeampaa kuin vertailuryhmissä.

Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

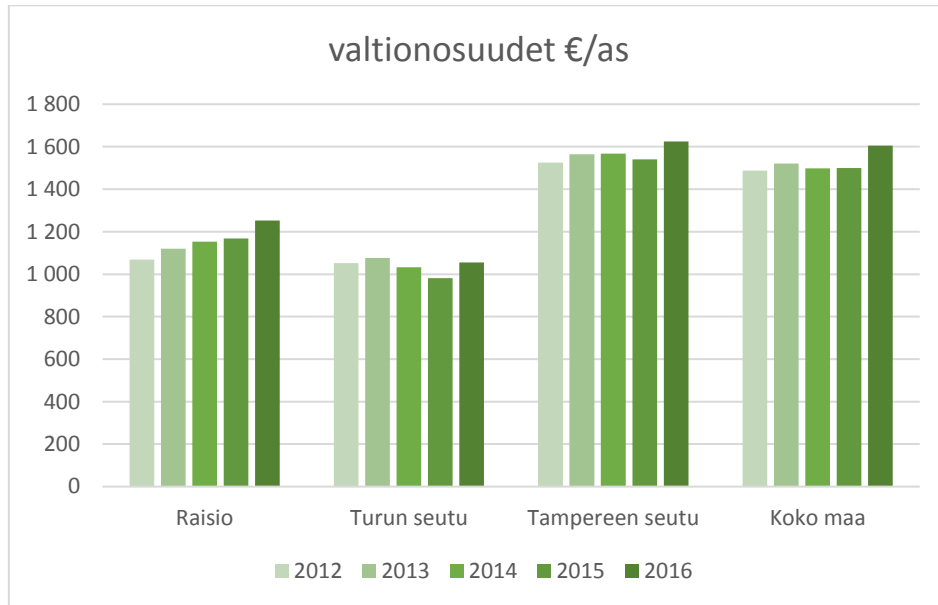
Raision kaupungin verotulojen (kunnallisvero, yhteisövero, kiinteistövero) kehityksessä on huomionarvoista kasvun lähes pysähtyminen vuoteen 2014. Tämä poikkeaa vertailuryhmien kehityksestä, joilla kasvu on jaksolla 2013 – 2016 ollut tasaisempaa. Raisiossa vuosina 2013 – 2014 verotulojen kasvuun vaikuttivat tuloveroprosentin tarkistukset. Asukaskohtaiset verotulot ovat Raisiossa lähes samalla tasolla kuin Turun seudun kunnissa keskimäärin mutta korkeammat kuin Tampereen seudun kunnissa ja maassa keskimäärin.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa tulisivin jatkaa ja edelleen kehittää niitä toimenpiteitä, joilla kuntamarkkinoinnin sekä asunto- ja elinkeinopolitiikan keinoin vahvistetaan kaupungin verotulopohjaa.

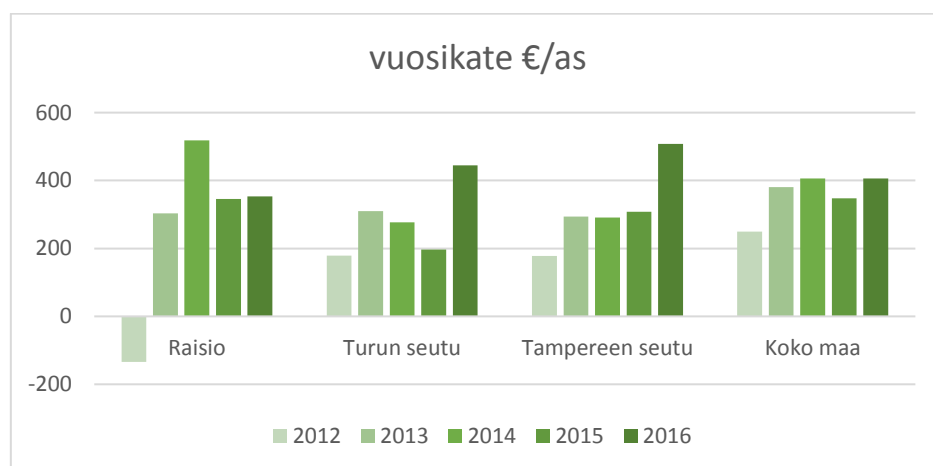
³ Koko maan v. 2015 toimintatuottojen ja -kulujen vertailukelpoisuuteen vaikuttaa mm. tilastouudistus

Valtionosuudet ovat kasvaneet Raisiossa tarkastelujaksona enemmän kuin vertailuryhmissä. Muissa Turun seudun kunnissa asukaskohtaiset valtionosuudet ovat jääneet vuoden 2012 tasolle. Raisiossa verotulotasauksen muutoksen vaikutus valtionosuuden määrään tarkastelujaksolla on ollut positiivinen. Tämä selittää osan vertailuryhmiä myönteisemmästä kehityksestä. Valtionosuuksien taso on Raisiossa kuten myös Turun seudun muissa kunnissa selvästi alempi kuin Tampereen seudulla ja maassa keskimäärin.

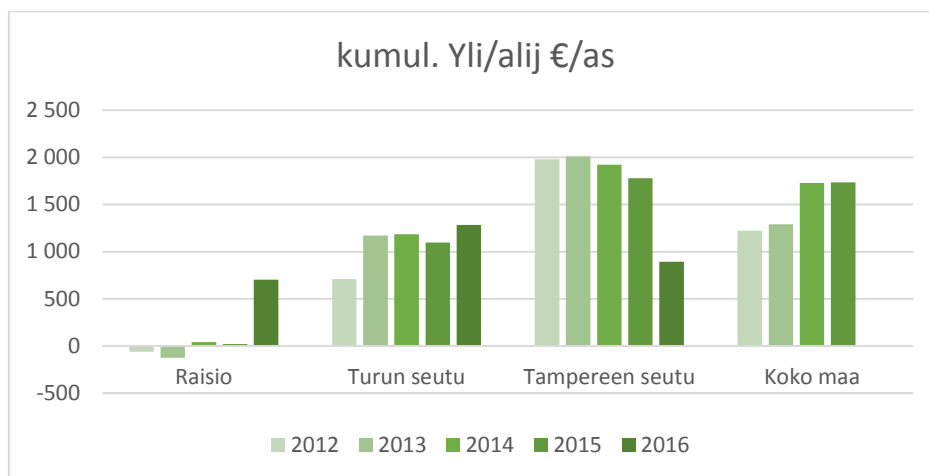
Tulorahoituksen riittävyys ja yli-/alijäämäkehitys

Vuosikatteella mitattuna Raision tulorahoitus on tarkastelujaksolla säilynyt melko vakaana, joskin vuonna 2016 on jääty vertailuryhmien tason alapuolelle. Vuoden 2012 lähtötaso oli heikko (negatiivinen vuosikate), mutta sen jälkeen tulorahoitus on vuosittain riittänyt lähes (vuonna 2014 yli poistotason) poistojen kattamiseen.

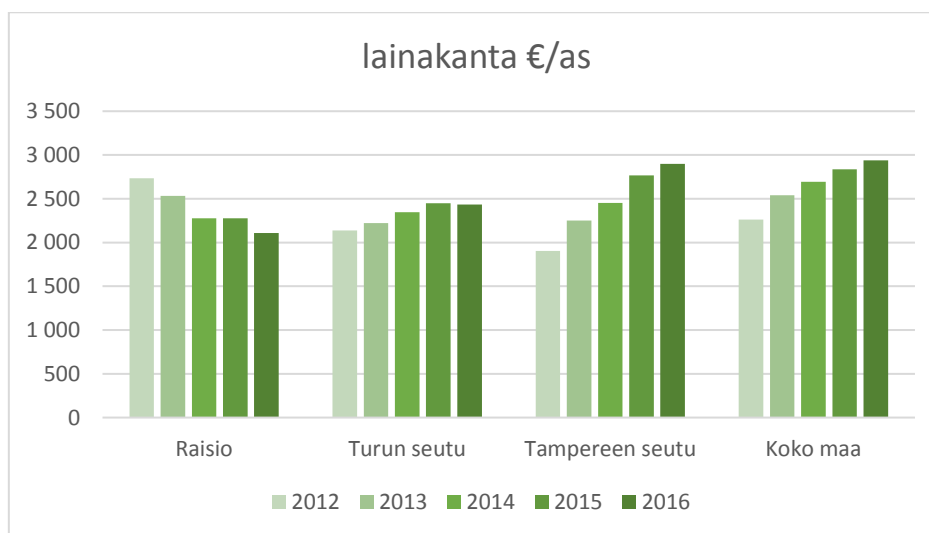
Vuosikatteeseen vaikuttavat toiminnan nettomenot, valtionosuudet ja verotulot sekä rahoituserät. Mikäli vuosikatteella mitattava tulorahoitus ei riitä poistojen kattamiseen, merkitsee se alijäämäistä tuloskehitystä, rahoitusaseman heikkenemistä sekä pitkällä aikavälillä velkaantumista tai investointitason selkeää alenemista.

Tarkastelujakson alkupuolella Raision kaupungin tase oli alijäämäinen. Kertyneet alijäämät saatiin katettua vuosina 2014 ja 2015. Talouden liikkumavara tässä suhteessa oli kuitenkin edelleen hyvin pieni, kunnes vuoden 2016 merkittävän ylijäämän johdosta taseen kertynyt ylijäämä nousi lähemmäs muiden vertailuryhmien tasoa. Asukaskohtaisessa tarkastelussa Raisio on edelleen muiden Turun seudun kuntien ja koko maan keskiarvon alapuolella.

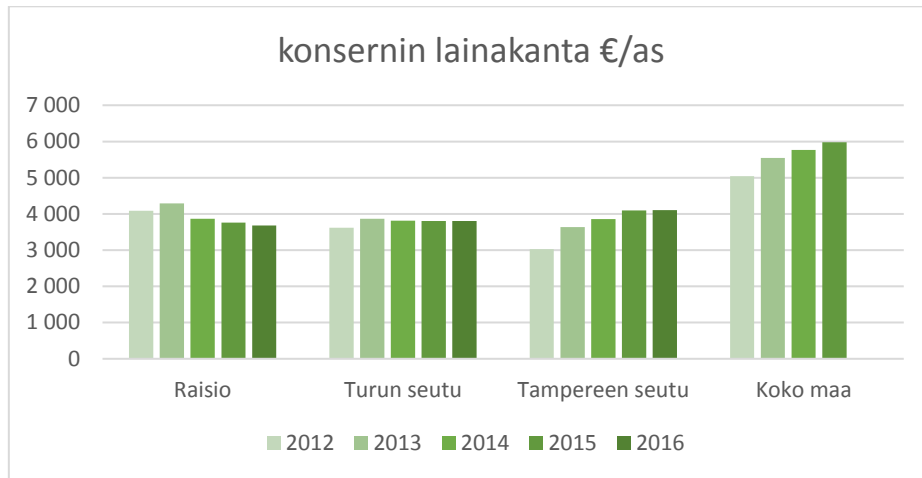

Lainamäärän kehitys

Raision kaupungin asukaskohtainen lainamäärä on alentunut koko tarkastelujakson ajan vuosittain. Vuonna 2012 kaupungilla oli lainaa enemmän kuin kaikissa vertailuryhmissä, mutta tarkastelujakson päättyessä vähemmän kuin yhdessäkään vertailuryhmässä. Pienentynyt lainakanta tuo kaupungin talouteen lisää liikkumavaraa erityisesti investointien toteutuksen suhteen.

Konsernin lainakanta on kehittynyt samansuuntaisesti kuin kaupungin oman lainakannan määrä. Vertailuryhmiä korkeampi asukaskohtainen konsernilainojen määrä on alentunut vertailuryhmien tason alapuolelle.

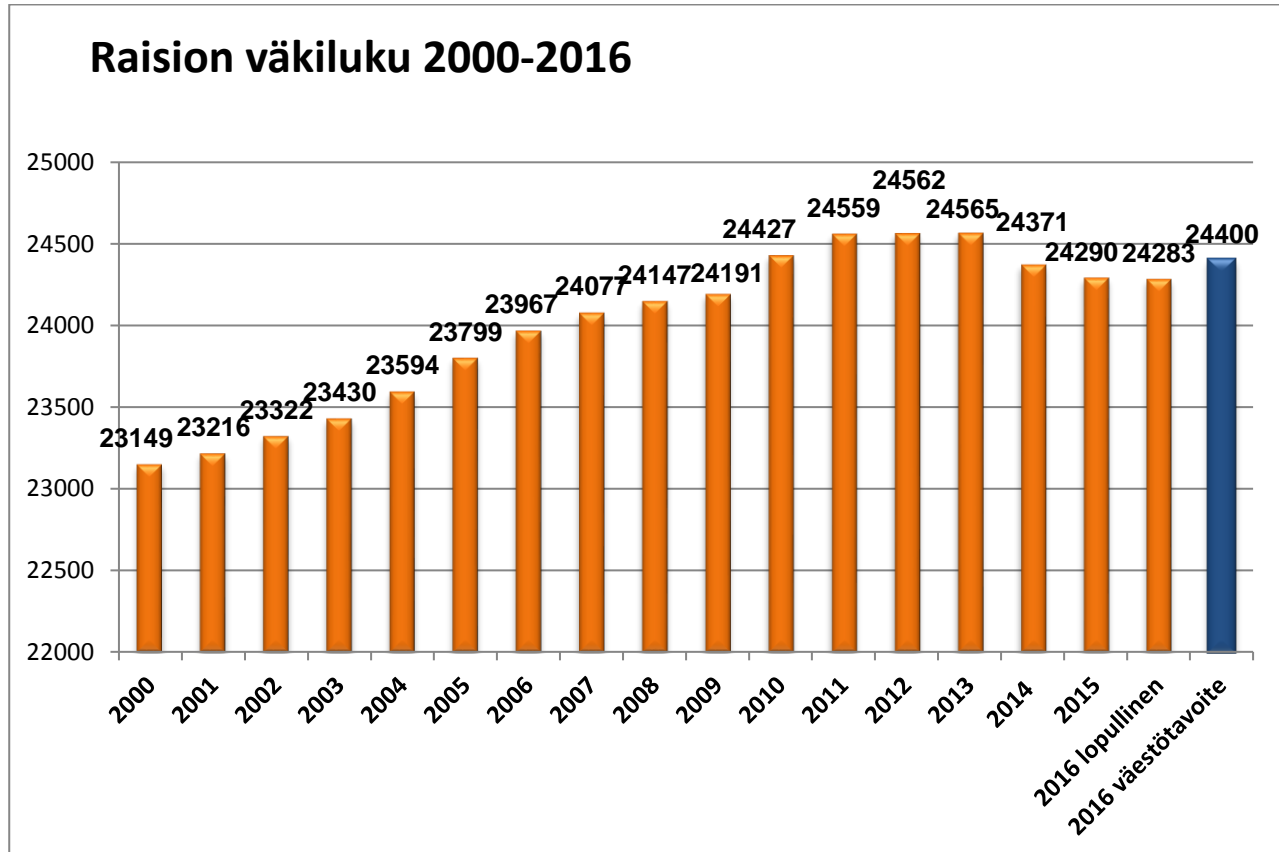
Koko maan tieto konsernin lainakannasta puuttuu vuodelta 2016.

Kuntajakoselvitykset

Yhdistymisselvityksiä tehtiin eri kuntien kesken, mutta selvitykset eivät johtaneet kuntaliitoksiin. Selvitykset aiheuttivat suuren työmäärän.

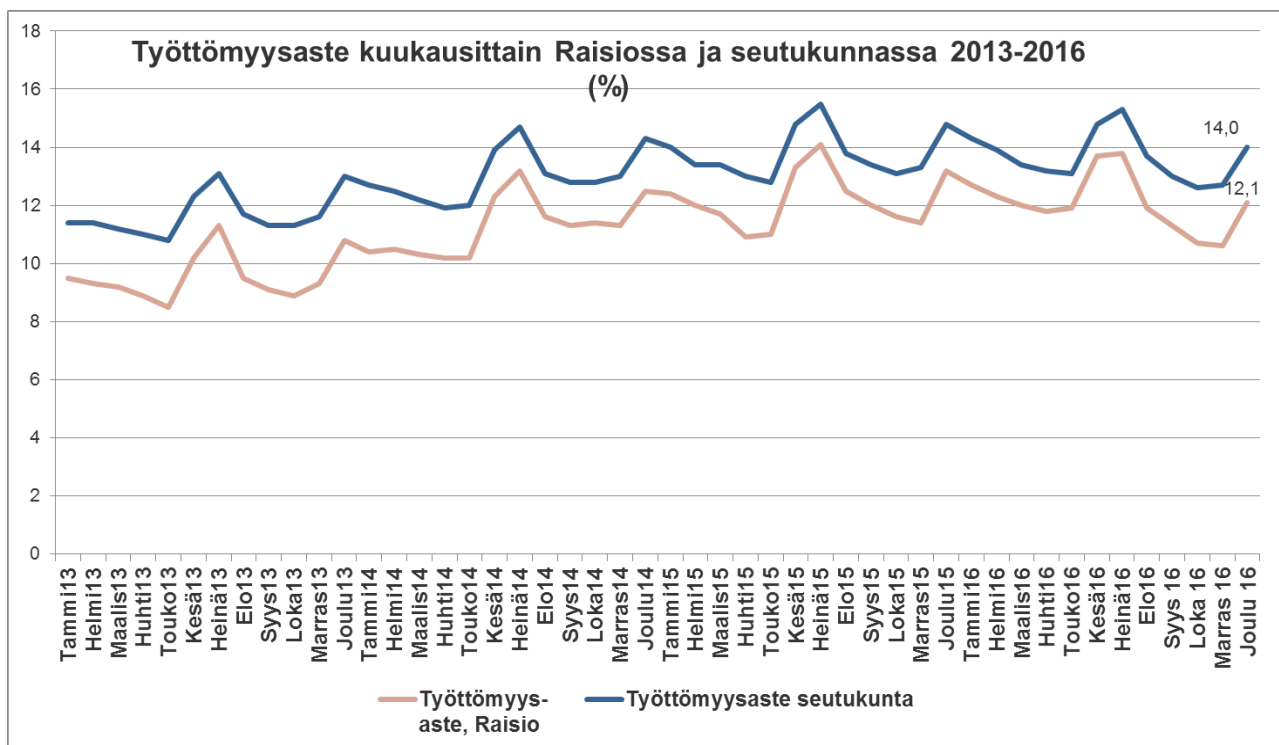
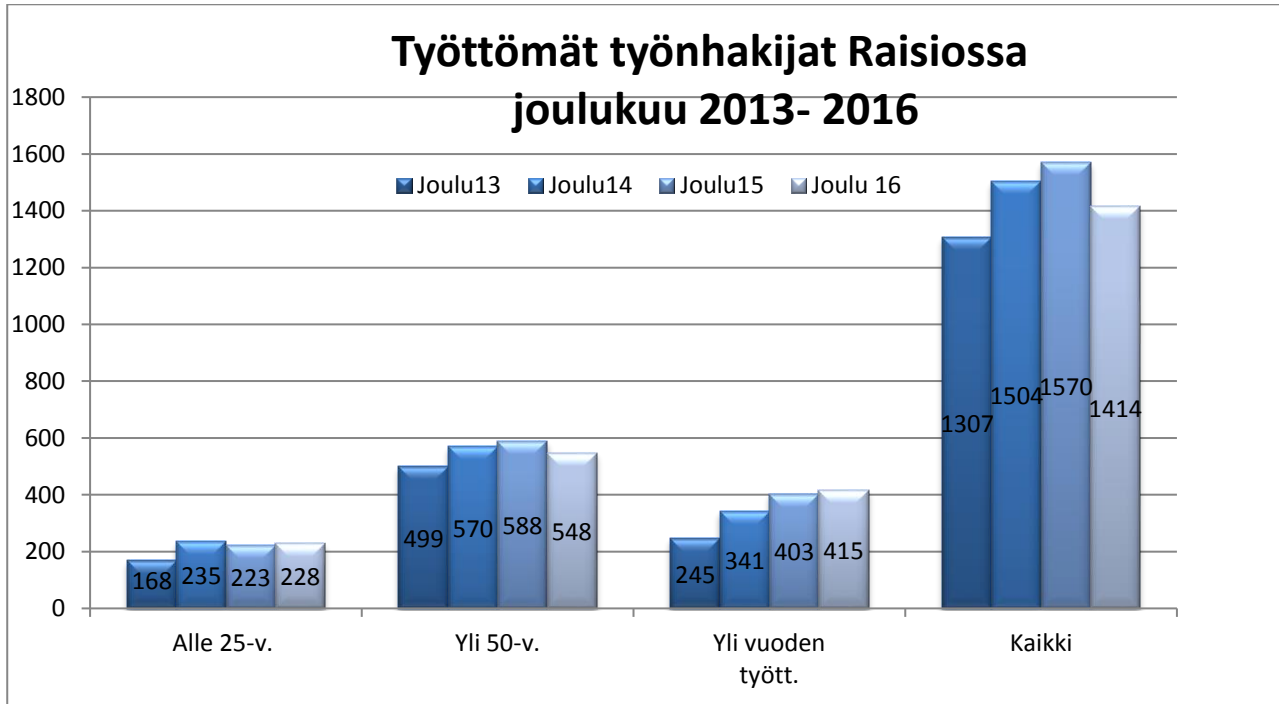
Väkiluvun kehitys

Kaupungin väkiluku on valtuustokaudella 2013-2016 kääntynyt laskuun. Samalla taittui vuosikymmeniä jatkunut kaupungin väkiluvun nouseva kehityssuunta. Kaupungin strategia tältä osin ei ole toteutunut.

Työllistämistoiminta

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi valtuustokaudella. Kaupunki on lisännyt erilaisia toimenpiteitä työttömien työllistymisvalmiuksien parantamiseksi. Kaupunki palkkaa kesäisin 130 nuorta yhden kuukauden ajaksi. Työmarkkinatuen kuntaosuus valtiolle on pysynyt korkeana.

Elinkeinoelämän kehittäminen

Tarkastuslautakunta on esittänyt harkittavaksi oman elinkeinoasiamiehen palkkaamista yritystonttien, elinkeinoelämän kiinnostuksen ja Raison ”haluttavuuden” lisäämiseksi. Tarkastuslautakunta pitää oman elinkeinoasiamiehen palkkaamista tarpeellisena.

Sosiaali- ja terveyspalvelut

Tarkastuslautakunnan toimikauden alussa sosiaali- ja terveysjohtajan vaihdoksen myötä ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto lähtivät vauhdilla käyntiin ja niistä saatiin erittäin hyviä tuloksia. Raison perhepalvelut huomioitiin valtakunnallisestikin.

Kerttulakodin toiminta vanhainkotina lakkautettiin, henkilöstö siirtyi kaupungin muihin tehtäviin ja asiakkaat siirtyivät pääasiassa yksityisiin hoivakoteihin. Kerttulakodin lakkauttamisen myötä toteutui merkittävä Raison kaupungin vanhuspalvelujen rakenneuudistus.

Soteuudistus on teettänyt runsaasti selvitystyötä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi syksyllä 2016 periaatelinjaukset maakunta- sekä soteuudistusta koskien.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminta on todettu jo aiemminkin tehokkaaksi ja taloudelliseksi. Vuoden 2016 tulos oli jopa ylijäämäinen.

Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut

Sivistyskeskus on hakenut aktiivisesti hankerahoituksia, joiden avulla on voitu pitää ryhmäkoot pieninä ja kehittää toimintaa. Valmistavan opetuksen ryhmä aloitti Friisilässä, aikaisemmin palvelu on ostettu Turusta. Lukion oppilasmäärät ovat hieman laskeneet pääosin pienevien ikäluokkien johdosta. Työväenopiston toiminta on laajentunut.

Päiväkotitiloissa tapahtui oleellisia muutoksia. Kaanaan huonokuntoinen päiväkotipurettiin ja rakennettiin uusi koulun yhteyteen ja keskustan päiväkotipurettiin. Kerttussa avattiin yksityinen päiväkotipurettiin. Päivähoitopaikkoja on ollut tarjolla riittävästi palvelusetelin avulla.

Digiloikkana esiopetuksessa ja 7-luokkalaisille otettiin käyttöön tabletit opetuksen tueksi. Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön älypuhelimet, joiden avulla kirjataan lasten läsnäolot.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjaston toiminta on keskitetty kokonaan pääkirjastoon Petäsmäen kirjaston suljettua ovensa. ”Lainaa perhevalmentaja”-projekti keräsi valtakunnallista huomiota uutena toimintamallina. E-kirjat ovat kasvattaneet suosiotaan. Kirjastot ovat siirtymässä Koha-järjestelmään osana kansainvälistä yhteistyötä. Yhteis palvelupisteen toiminta on laajentunut mm. seudullisen joukkoliikenteen Fölin palveluilla. Martinsalin ja kirjaston tapahtumatarjonta on monipuolista.

Raision museo Harkko on ollut ilman omia tiloja jo vuosia. Näyttelyihin kaupungintalon avoimissa tiloissa ei saada arvokkaita taideteoksia. Nykyisen museorakennuksen kohtalo ja museon sijoittuminen omiin tiloihin tulee ratkaista pysyvästi. Arkeologiset kaivaukset ovat päättyneet Raisiossa.

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Uintikeskus Ulpukan kävijämäärät ovat olleet laskussa koko kauden ajan. Käyttöastetta tulee tehostaa uudistamalla toimintaa. Jäähallien, liikuntapaikkojen ja ulkokenttien käyttöasteet ovat hyvällä tasolla. Liikuntaympäristöjen kehittämisohjelmaa on valmisteltu. Ennakoivaa ikäihmisten liikunnan ja hyvinvoinnin aktivointia toteutetaan.

Nuorisotila Noppa avattiin vanhan kauppaoppilaitoksen tiloissa. Pommari on kunnostettu vastaamaan nykyisiä tarpeita. Etsivä nuorisotyö on saanut valtionapua vuoteen 2018 asti. Nuoret tulee tavoittaa ja ohjata nuorisolain edellyttämällä tavalla eteenpäin elämässä. Raision teatterin toiminta on siirtynyt pysyvästi vanhan kauppaoppilaitoksen tiloihin. Kesäteatteri toimii Krookilan kotiseutukeskuksessa.

Tekninen keskus ja ympäristötoimi

Kaavoitus- ja maankäytön suunnittelu

Asuntotuotannon osalta kuntarakenteen tavoitteet eivät valtuustokautena toteutuneet. Yritystonttien ja yritysten sijoittumista Raisioon olisi tehostettava, jotta kuntarakenteen kehitys voidaan turvata. Kuntarakennetavoitteista ei koko valtuustokaudelle ole laadittu määrätietoisia tavoitteita. Seuraavalle valtuustokaudelle tämä olisi tarkoituksenmukaista. Raision elinkeinopoliittisen ohjelman nelikenttäanalyysin kuvaukset tulisi ottaa kohdekohtaisesti pohdittaviksi. Villan tila myytiin 2014.

Keskikaupungin osayleiskaava valmistui 2015. Asemakaavoja valmistui ko. tarkastelukautena 15 kpl. mm. 2013 Ihalanpuisto ja Nuorikkalan metsä, 2014 Merinuorikkala, Kuanlaakso ja Tasalan tori, 2015 Järviniitty, Pappilanmäki ja Hahdenniemi, 2016 Palovuori ja Leilimaa.

Joukkoliikenne

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta lähetti 2013 Turun ympäristökunnille selvityspyynnön yhteisen joukkoliikenteen aloittamiseksi. Fölin aloitus tapahtui syksyllä 2014 ja koko vuoden se oli toiminnassa 2015. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa vuodelta 2015 on laaja katsaus Fölin toimintaan.

Raision paloasema

Uusi Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen paloasema valmistui Naantalin Luolalaan. Raision koulutuslautakunta teki syksyllä 2013 ostotarjouksen Eeronkujan paloaseman tontin ja rakennuksen ostamisesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi myynnin 2013.

Vesihuolto

Vuonna 2016 kaupunginvaltuusto päätti vesihuoltotoiminnan yhtiöittämisestä, jolloin myös taksapäätökset siirtyivät uuteen yhtiöön.

Merkittävät rakennushankkeet

Rakennushankkeita eri saneerauskohteiden lisäksi oli Kaanaan päiväkotihankkeen aloitus 2014 ja keskustan nuorisotila sekä Kerttulan liikuntahallin perusparannus 2016. Entisen kaupungintalo Harkon kohtalo on ollut useasti esillä ja edelleen avoinna.

Kaupunginhallitus pani vireille Tasalantorin asemakaavan muutossuunnitelman syksyllä 2013. Valtuusto hyväksyi muutossuunnitelman syksyllä 2014. Torin muutosvaiheista aiheutui kritiikkiä mm. selvän hankesuunnitelman puuttumisesta ja kustannusarvion ylityksistä.